กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3

Strategic for Academic Management Based on the Royal Educational Policy of Secondary School in the Responsibility Area of Regional Education Office No.3

ปวริศ นันทรัตน์กุล
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
E-mail: pawaritku67@gmail.com
วราภรณ์ ไทยมา
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
E-mail: waraporn.th@spu.ac.th
ภัทราวดี มากมี
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา
หน่วยวิจัยวิทยาการปัญญาและนวัตกรรม
วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา
E-mail: pattrawadee@gmail.com
Pawarit Nuntharatkul
Student, Educational Administration, College of Management, Sripatum University
Waraporn Thaima
Lecturer, Educational Administration, College of Management, Sripatum University
Pattrawadee Makmee
Lecturer, Research and Statistics in Cognitive Science,
Cognitive Science and Innovation Research Unit (CSIRU),
College of Research Methodology and Cognitive Science Burapha University

รับเข้า : 19 เมษายน 2566 **แก้ไข :** 23 พฤษภาคม 2566 **ตอบรับ :** 24 พฤษภาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ประเมินและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 และ 3) เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี เก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากประชากร 87 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครู 371 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เครื่องมือคือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดำเนินการสนทนากลุ่มและประเมินกลยุทธ์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 13 คน จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือคือแบบสรุปประเด็นในการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินกลยุทธ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ฐานนิยม และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มี 3 ด้านดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก คือ (1) ด้านการวัดและประเมินผล ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง 12 วิธีดำเนินการ (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง 10 วิธีดำเนินการ และ (3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง 10 วิธีดำเนินการ และ 3) ผลประเมินกลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 พบว่า มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหารวิชาการ พระบรมราโชบายด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 3

ABSTRACT

The objectives of this research were to: 1) study the current condition desirable condition and analyze the priority needs of secondary school academic management based on the concept of the royal education policy in the Responsibility Area of Regional Education Office No.3, 2) develop strategies of secondary school academic management based on the concept of the Royal Education Policy in the Responsibility Area of Regional Education Office No.3, and 3) evaluate strategies of secondary school academic management based on the concept of the Royal Education Policy in the Responsibility Area of Regional Education Office No.3. The research applied the research applied mixed methods. Quantitative data were collected from the population of 87 schools and the sample were 371 administrators and teachers by using stratified random sampling of the secondary education service area office. The research instruments included current and desirable conditions questionnaire. Qualitative data were collected by using in-depth interviews with 9 experts and 13 experts using purposive selection by focus group record, strategy assessment and using focus group discussion, the research instruments included interview form and strategy assessment. Statistical analyses of data were percentage, frequency distribution, arithmetic mean, standard deviation, the priority needs index ($PNI_{modified}$, mode and content analysis.

The results of the research revealed that: 1) Overall the current state of overall academic management was at a high level. The desirable state was at the highest level. The priority needs of secondary school academic management based on the concept of the Royal Education Policy in the Responsibility Area of Regional Education Office No.3 are as follows: (1) measurement and evaluation, (2) learning management, and (3) curriculum development. 2) Academic management strategies of secondary school academic management based on the concept of the Royal Education Policy in the Responsibility Area of Regional Education Office No.3 comprised of (1) measurement and evaluation there were 4 sub-strategies and 12 procedures, (2) learning management there were 4 sub-strategies and 10 procedures, and (3) curriculum development with 4 sub-strategies and 10 procedures. 3) The evaluate strategies of secondary school academic management based on the concept of the

Royal Education Policy in the Responsibility Area of Regional Education Office No.3 were feasible, appropriate, profitable and accurate from a high level to the highest level.

Keywords: academic management strategies, the Royal Education Policy, the education region office no.3

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหา วชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดมบรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์ไทยลำดับที่ 10 แห่งราชวงศ์จักรี ทรงมีรับสั่งกับคณะองคมนตรีชุดแรกในรัชกาล ว่า “การศึกษา คือ ความมั่นคงของประเทศ การศึกษาต้องสร้างให้คนไทยมีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง มีอาชีพมีงานทำ และมีความเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย” โดยมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 4 ประการ ได้แก่ การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม การมีงานทำ–มีอาชีพ และการเป็นพลเมืองที่ดี โดยในช่วงปี 2560–2561 ที่ผ่านมาประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาที่สำคัญหลายประการ อาทิ การเปลี่ยนแปลงเชิงกฎหมายด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็น พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ร.บ. การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ร.บ. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 รวมถึงการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ซึ่งเป็นแผนระยะ 20 ปี เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงและทำความเข้าใจเพื่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดหลักของเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ดังที่กล่าวมาข้างต้นมีเป้าหมายเดียวกันคือ มุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม มีงานทำ–มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดี ของสังคมและประเทศชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

โรงเรียนมัธยมศึกษาจึงนับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาเยาวชนที่สำเร็จการศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถ เจตคติ ค่านิยม และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งจะเป็นทรัพยากร มนุษย์ที่จะขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศในอนาคต จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ด้วยการสร้างและพัฒนาให้ทุกคนเป็นคนดี เพื่อให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดงาน และส่งผลต่อการใช้ชีวิตภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งการใช้

ชีวิตภายใต้การพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดรับกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมเป็นบุคคลที่มีความรู้ คู่คุณธรรม Inga et al. (2021) กล่าวว่า การบริหารทางวิชาการ จำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์และการทำงานร่วมกันเพื่อความสำเร็จ ผู้นำที่เป็นผู้บริหารระดับสูงและระดับกลางต้องสร้างกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน เพื่อผลลัพธ์ที่ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการจะบริหารงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพต้องมี มาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นกรอบในการดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุชาติ หูทิพย์, พิภพ วชังเงิน และทนง ทองภูเบศร์ (2566); สายถวิล แซ่ฮ่ำ (2564); วัชราภรณ์ อมรศักดิ์ (2563); อานนท์ ธิติคุณากร (2562); และมนรัตน์ แก้วเกิด (2562) ได้กรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการตรงกัน 3 ด้าน คือ (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การจัดการเรียนรู้ (3) การวัดและประเมินผล ชี้ให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเป็นอันดับแรกเพราะภารกิจหลักของสถานศึกษาคือการให้บริการทางวิชาการ ได้แก่งานด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้และงานด้านวัดผลและประเมินผล

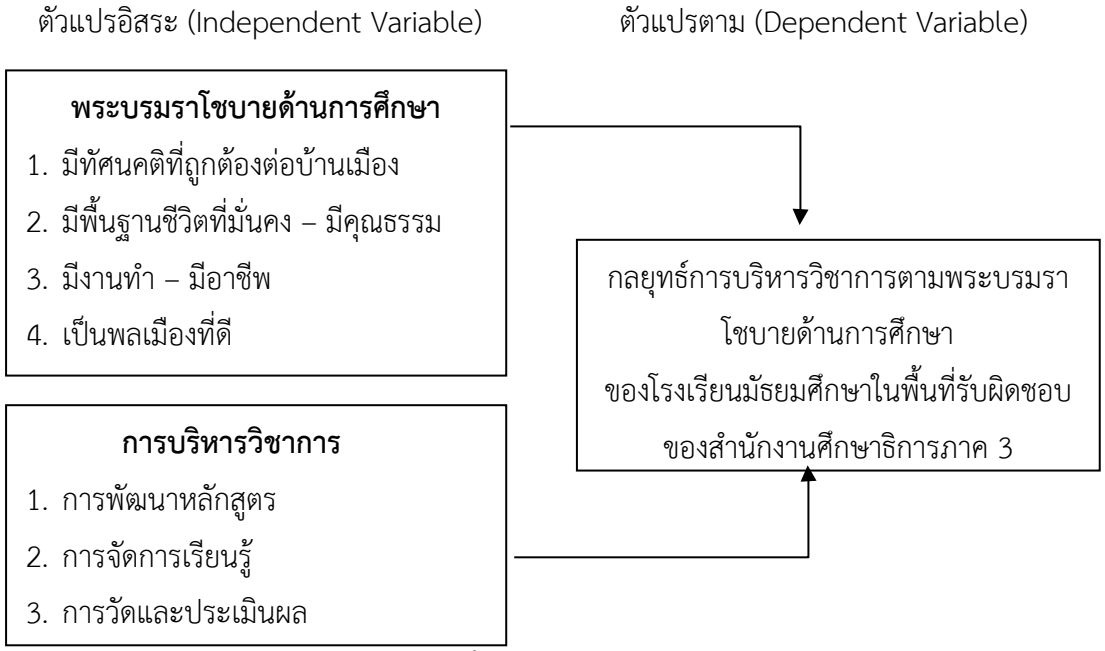
จากการศึกษารายงานผลการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 3 ปีงบประมาณ 2562–2564 พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมยังไม่มีกลยุทธ์การบริหารวิชาการที่เป็นรูปธรรมชัดเจน โรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละแห่งควรมีการกำหนดกลยุทธ์การบริหารวิชาการร่วมกันโดยน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษามาใช้ในการปลูกฝังผู้เรียน และนพดล สังข์ทอง (2564) กล่าวว่า สามารถนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษามาบูรณาการเข้าไปในสาระวิชาที่รับผิดชอบและเชื่อว่าผู้ที่เป็นครู อาจารย์ทุกคนย่อมปลูกฝังลูกศิษย์ของตน เพื่อพัฒนาเด็กไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 เพื่อพัฒนากลยุทธ์อันเป็นแนวทางเชิงรุกในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นคนดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ผู้เรียน น้อมนำพระบรมราโชบายมาใส่เกล้าฯ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ประเมินและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา และพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1–6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 จำนวน 87 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 29 โรงเรียน จังหวัดราชบุรี จำนวน 26 โรงเรียนและจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา 251 คน และครู

4,703 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 4,954 คน ได้กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครู จำนวน 371 คน จากสูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (อนุวัติ คูณแก้ว, 2562) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จากประชากรทั้งหมด 4,954 คน (สำนักงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 3, 2564) (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	จำนวนประชากร (โรงเรียน)	จำนวนประชากร(คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
กาญจนบุรี	29	1,639	124
ราชบุรี	26	1,472	110
สุพรรณบุรี	32	1,843	137
รวม	**87**	**4,954**	**371**

ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 9 คน ดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ด้านการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน ด้านพระบรมราโชบายด้านการศึกษา จำนวน 2 คน และผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ราชบุรี และสุพรรณบุรี จำนวน 3 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 13 คน ดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 1 คน ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ด้านการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 3 คน ด้านพระบรมราโชบายด้านการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ราชบุรี และสุพรรณบุรี จำนวน 3 คน และผู้แทนจากสำนักงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 จำนวน 1 คน

เครื่องมือในการวิจัย

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ 1) ท่านมีกลยุทธ์ในการบริหารวิชาการอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) ท่านมีกลยุทธ์ในการบริหารวิชาการอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง– มีคุณธรรม 3) ท่านมีกลยุทธ์ในการบริหารวิชาการอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนมีงานทำ–มีอาชีพ 4) ท่านมีกลยุทธ์ในการบริหารวิชาการอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดี

3. แบบสรุปประเด็นในการสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

4. แบบประเมินกลยุทธ์ แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง

การทดสอบเครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถาม มีกระบวนการดังนี้

1.1 นำแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือการวิจัยไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความถูกต้องของเนื้อหารวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

1.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบ ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้ออยู่ในช่วงระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งเกณฑ์ผ่านอยู่ที่ 0.50 (ภัทราวดี มากมี, 2562)

1.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิที่แก้ไขเรียบร้อยและปรับปรุงให้สมบูรณ์ แล้วไปเก็บตัวอย่าง (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน แล้วนำมาทดสอบหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ผลเท่ากับ 0.99

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก มีกระบวนการในการตรวจสอบคุณภาพจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแบบสัมภาษณ์เชิงลึกให้ถูกต้องเหมาะสมตามเนื้อหาจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบสรุปประเด็นในการสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีกระบวนการในการตรวจสอบคุณภาพจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อใช้สรุปประเด็นในการสนทนากลุ่ม และใช้บันทึกการสนทนากลุ่ม

4. แบบประเมินกลยุทธ์ มีกระบวนการในการตรวจสอบคุณภาพจากอาจารย์ที่ปรึกษา โดยนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ให้ถูกต้องเหมาะสมตามเนื้อหาจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา แบบสรุปประเด็นในการสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้ฐานนิยม (Mode) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

แบบประเมินกลยุทธ์ ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ประเมินและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3

สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี 3) มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม และ 4) มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ

การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) มีการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม 2) มีการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 3) มีการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี และ 4) มีการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ

การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี 2) มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 3) มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม และ 4) มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม 2) มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ 3) มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง และ 4) มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี

การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) มีการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม 2) มีการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็น

พลเมืองที่ดี 3) มีการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ และ 4) มีการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม และมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี 2) มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ และ3) มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา พบว่าด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตร

การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) สถานศึกษาต้องมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ 2) สถานศึกษาต้องมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม 3) สถานศึกษาต้องมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง และ 4) สถานศึกษาต้องมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี

การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) สถานศึกษาต้องมีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ 2) สถานศึกษาต้องมีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม 3) สถานศึกษาต้องมีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี และ 4) สถานศึกษาต้องมีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) สถานศึกษาต้องมีการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ 2) สถานศึกษาต้องมีการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี 3) สถานศึกษาต้องมีการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม และ 4) สถานศึกษาต้องมีการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3

จากการประเมินและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ได้ผลการวิจัยและพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 32 วิธีดำเนินการ (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
1. ด้านการวัดและประเมินผล	1.1 วางแผนการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ	1.1.1 วางแผนการวัดและประเมินผลจากโครงการในโรงเรียน เช่น โครงการด้านดนตรี ด้านกีฬา และด้านอาชีพ 1.1.2 วางแผนการวัดและประเมินผลร่วมกับชุมชน 1.1.3 สังเกตพฤติกรรมทักษะการทำงานของผู้เรียนร่วมกับชุมชน
	1.2 พัฒนาการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม	1.2.1 ส่งเสริมโรงเรียนสุจริต โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 1.2.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนบันทึกความดี และให้รางวัล สำหรับผู้เรียนที่ทำความดีอย่างสม่ำเสมอ 1.2.3 ประเมินจากผลงานของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์
	1.3 ติดตามการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง	1.3.1 ให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อบ้านเมือง 1.3.2 ผู้สอนรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อบ้านเมือง พร้อมให้ข้อเสนอแนะ และข้อมูลสะท้อนกลับ 1.3.3 สังเกตผู้เรียน สัมภาษณ์ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นผู้ประเมิน
	1.4 ปรับปรุงการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี	1.4.1 ระดมความคิดและให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการเป็นพลเมืองที่ดี 1.4.2 จัดเสวนานำเสนอนวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี 1.4.3 ประเมินผลโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายตามสภาพจริงตามความเหมาะสม
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	2.1 วางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ	2.1.1 จัดการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียนในทักษะอาชีพ 2.1.2 จัดการเรียนรู้โดยเน้นลงมือปฏิบัติ ฝึกงานนอกสถานที่ เน้นกิจกรรมนอกห้องเรียน เน้นการเรียนรู้จากสถานที่จริง 2.1.3 พัฒนาความรู้โดยการเชิญวิทยากรอบรม
	2.2 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา	2.2.1 แทรกหลักคิดคุณธรรมจริยธรรม สู่การจัดการเรียนรู้อบรมผู้เรียนปลูกฝังคุณธรรมที่ดี

ตารางที่ 2 กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
	ผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม	2.2.2 มีการนิเทศภายในกระตุ้นการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม ที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้แก่ผู้เรียน
	2.3 ตรวจสอบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี	2.3.1 ฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง 2.3.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่คุณธรรม จริยธรรม โดยจัดกิจกรรมจิตอาสา จัดค่าย เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้รับผิดชอบในหน้าที่ตนเอง
	2.4 ต่อยอดการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง	2.4.1 จัดกิจกรรมบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ เช่น วันสำคัญ พิธีสำคัญ เป็นต้น 2.4.2 จัดให้มีการศึกษาวัฒนธรรมประเพณี ในจังหวัดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรักถิ่นฐาน 2.4.3 ส่งเสริมทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมจิตอาสา ทัศนศึกษา และการเชิญวิทยากร
3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.1 วางแผนการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ	3.1.1 รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มอาชีพต่าง ๆ 3.1.2 วางแผนให้หลักสูตรมีรายวิชาที่พัฒนาการทำงานสู่การสร้างอาชีพ 3.1.3 พัฒนาหลักสูตรด้านวิชาชีพระยะสั้นให้สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน
	3.2 พัฒนาการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี	3.2.1 จัดให้มีลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด นักศึกษาวิชาทหาร 3.2.2 จัดให้มีวิชาหน้าที่พลเมือง 3.2.3 หลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน
	3.3 ตรวจสอบการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มี	3.3.1 ส่งเสริมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ตระหนักเห็นความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม 3.3.2 พัฒนาหลักสูตรโดยแทรกหลักการทรงงาน หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม บ้าน วัด โรงเรียน

ตารางที่ 2 กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
	พื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม 3.4 ปรับปรุงการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง	3.4.1 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีความสำคัญและนำข้อมูลเหล่านั้นมาประยุกต์ในการปรับปรุงหลักสูตร 3.4.2 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากำหนดนโยบายปลูกฝังคุณธรรมนำมาประยุกต์ใช้ในเชิงบูรณาการ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3

ผลการประเมินกลยุทธ์หลัก มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ผลการประเมินกลยุทธ์รอง ในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้และความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินวิธีดำเนินการ ในภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ประเมินและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3

สภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม มีหลักสูตรวิชาชีพท้องถิ่น จัดกิจกรรมตามความถนัดหรือตามความสนใจของผู้เรียน สนับสนุนการฝึกงานการลงมือปฏิบัติ ปลูกฝังจิตอาสาผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนต้องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของ รัชกาลที่ 9-10 มาบูรณาการจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นให้โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมที่พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน เชิญวิทยากรมาแนะแนวทางอาชีพต่าง ๆ สอดแทรกคุณธรรม

จริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนทุกวิชา ควรมีหลักสูตรที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อตนเอง ปลูกฝังผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิกิติยา เทพเสนา (2564) วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดทักษะการเป็น ผู้ประกอบการนวัตกรรม งานวิจัยของ ปะราลี อร่ามดวง (2563) เรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดการเสริมสร้างความไว้วางใจ งานวิจัยของ อิฏฐิรา ทรงกิติพิศาล (2563) เรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการ และงานวิจัยของ มนรัตน์ แก้วเกิด. (2562) เรื่องกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล ที่มีผลสภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ความต้องการจำเป็น พบว่าด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 เมื่อรับนโยบายแล้วไม่ทราบวิธีดำเนินการวัดและประเมินผล หรือในแต่ละโรงเรียนก็จะมีการวัดและประเมินผลที่แตกต่างกันไปตามความเข้าใจของผู้บริหารและครูแต่ละคน จึงมีความจำเป็นต้องการทราบถึงกลยุทธ์ วิธีดำเนินการเพื่อวัดการมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม การมีงานทำ–มีอาชีพ และการเป็นพลเมืองที่ดี รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนรู้โดยครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจและยังไม่เห็นภาพของการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม มีงานทำ–มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดี และลำดับสุดท้ายคือด้านการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนยังขาดความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรคือไม่ทราบวิธีดำเนินการในการจัดทำหักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม มีงานทำ–มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอารีย์วรรณ สุทธิพงศ์พันธ์ (2560) และอานนท์ ธิติคุณากร (2562) โดยผลการวิจัยพบว่า ด้านการวัดและประเมินผล เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการพัฒนาหลักสูตรตามลำดับ

2.พัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3

กลยุทธ์หลักที่ 1 ด้านการวัดและประเมินผล จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผลมีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด และจัดให้มีการวัดและประเมินผลตามลำดับดังนี้1) วัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ โดยประเมินผลจากชุมชนและสังเกตพฤติกรรมทักษะการทำงานของผู้เรียน 2) การวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม โดยประเมินจากผลงานของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เปิดโอกาสให้

ผู้ปกครองและชุมชนประเมิน 3) การวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง โดยการสังเกตผู้เรียน การสัมภาษณ์ พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อมูลสะท้อนกลับและปรับปรุง 4) วัดและประเมินผลผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี ประเมินผลโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายตามสภาพจริงตามความเหมาะสม สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ที่ระบุเป้าหมายและตัวชี้วัดข้อที่ 5 เรื่องระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) มีระบบและกลไกการทดสอบ การวัดและประเมินความรู้ ทักษะ และสมรรถนะของผู้เรียนทุกระดับการศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพ 2) มีระบบติดตามประชากรวัยเรียนที่ขาดโอกาสหรือไม่ได้รับการศึกษา และผู้เรียนที่มีแนวโน้มจะออกกลางคัน 3) จำนวนการเข้าใช้บริการคลังข้อสอบเพื่อการวัดผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐาน วิชาชีพ จำแนกตามหลักสูตรและระดับชั้นเรียนเพิ่มขึ้น และ 4) จำนวนผู้เรียนที่ศึกษา เรียนรู้ อบรม ทั้งด้านวิชาการและด้านอาชีพตามหลักสูตรและเข้ารับการทดสอบและประเมินผล

กลยุทธ์หลักที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นเป็นอันดับรองลงมาจากการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล และจัดให้มีการจัดการเรียนรู้ตามลำดับดังนี้ 1) จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ โดยจัดการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียนโดยเน้นลงมือปฏิบัติ ทำกิจกรรมนอกห้องเรียน เรียนรู้จากสถานที่จริง 2) จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม โดยแทรกหลักคิดคุณธรรมจริยธรรม สู่การจัดการเรียนรู้อบรมผู้เรียนปลูกฝังคุณธรรมที่ดี 3) จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี โดยจัดกิจกรรมจิตอาสา จัดค่าย เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้รับผิดชอบในหน้าที่ตนเอง 4) จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง โดยส่งเสริมทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมจิตอาสา ทัศนศึกษา และการเชิญวิทยากรอบรมให้ความรู้ และสอดคล้องกับทรรศนะของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาให้ได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีวินัย และทักษะ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยมีแนวทางการดำเนินงานให้สถานศึกษาส่งเสริมครูให้จัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning)

กลยุทธ์หลักที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตร จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีความต้องการจำเป็นเป็นอันดับสุดท้าย และจัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรตามลำดับดังนี้ 1) ออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีงานทำ–มีอาชีพ โดยพัฒนาหลักสูตรด้านวิชาชีพระยะสั้นให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 2) ออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี โดยจัดหลักสูตรให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิชาหน้าที่พลเมือง และแทรกคุณธรรม จริยธรรม 3) ออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนา

ผู้เรียนให้มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม โดยพัฒนาหลักสูตรแทรกหลักการทรงงาน หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม บ้าน วัด โรงเรียน 4) ออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง โดยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากำหนดนโยบายปลูกฝังคุณธรรมนำมาประยุกต์ใช้ในเชิงบูรณาการ สอดคล้องกับอมรรัตน์ ศรีพอ (2561) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาอันประกอบด้วยประมวลวิชาที่เรียน จุดประสงค์ที่นำไปปฏิบัติ สอดคล้องกับ กิตติชัย สุธาสิโนบล (2562) และสุกัญญา แช่มช้อย (2565) กล่าวว่า การออกแบบหลักสูตรต้องเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป และความต้องการของสังคม ดังนั้นสิ่งสำคัญคือผู้บริหารควรเน้นหลักสูตรที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม มีงานทำ–มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดีในสังคม

3. ประเมินกลยุทธ์การบริหารวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3

การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 32 วิธีดำเนินการ โดยผลประเมินกลยุทธ์พบว่า มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สอดคล้องกับการวิจัยของอิฏฐิรา ทรงกิติพิศาล (2563) ได้กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการ 4 กลยุทธ์หลัก 8 กลยุทธ์รอง และ 38 วิธีดำเนินการ ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สอดคล้องกับการวิจัยของปะราลี อร่ามดวง (2563) ได้กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดการเสริมสร้างความไว้วางใจ 4 กลยุทธ์หลัก 7 กลยุทธ์รอง 24 วิธีดำเนินการ ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และสอดคล้องกับการวิจัยของนันทนา ชมชื่น. (2563) ได้กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตาม แนวคิดความเป็นพลเมืองโลก 4 กลยุทธ์หลัก 9 กลยุทธ์รอง 32 วิธีดำเนินการ ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดเช่นกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. หน่วยงานระดับนโยบาย เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีนโยบายและมาตรการสนับสนุนการวัดและประเมินผล เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลพระบรมราโชบายด้านการศึกษาให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ประกอบด้วย มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม มีงานทำ–มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดี ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ก้าวทันต่อโลกและต่อเทคโนโลยี นำไปสู่พฤติกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติจริง โดยทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรพัฒนา

เครื่องมือการวัดและประเมินผล และให้โรงเรียนรายงานผลการนำผลการการวัดและประเมินผลไปใช้อย่างต่อเนื่อง

2. โรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติอาจมีการปรับวิธีการดำเนินการให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เนื่องจากการนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการนำเสนอกลยุทธ์ที่ตอบสนองต่อผลการวิจัยที่พบในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนอาจจะต้องดำเนินการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้เรียนในโรงเรียนก่อน แล้วจึงดำเนินการกำหนดแนวปฏิบัติการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนานโยบายในการขับเคลื่อนการบริหารวิชาการในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม มีงานทำ–มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดี สำหรับผู้เรียนทุกระดับ เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากผู้เรียนแต่ละช่วงวัย มีบริบทการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้เรียนมีมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม มีงานทำ–มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดี

3. ควรมีการศึกษาวิจัยติดตามผลการพัฒนาครูเรื่องการสอนให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง–มีคุณธรรม มีงานทำ–มีอาชีพและเป็นพลเมืองที่ดีอย่างมีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

กิตติชัย สุธาสิโนบล. (2562). หลักสูตรการเรียนรู้แบบดิจิทัล. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์, 20(1), 200–211.

นพดล สังข์ทอง. (2564). พัฒนาเด็กไทยในรัชกาลที่ 10 เล่มที่ 1 บ้านเมืองไทยนี้ดี. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.

นพดล สังข์ทอง. (2564). พัฒนาเด็กไทยในรัชกาลที่ 10 เล่มที่ 2 ชีวิตที่มีคุณธรรม. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.

นพดล สังข์ทอง. (2564). พัฒนาเด็กไทยในรัชกาลที่ 10 เล่มที่ 3 ดำรงชีพสุจริต. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.

นพดล สังข์ทอง. (2564). พัฒนาเด็กไทยในรัชกาลที่ 10 เล่มที่ 4 พลเมืองจิตอาสา. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.

นันทนา ชมชื่น. (2563**). กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตาม แนวคิดความเป็นพลเมืองโลก.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปะราลี อร่ามดวง. (2563). **การพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดการเสริมสร้างความไว้วางใจ.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภัทราวดี มากมี. (2562). **กระบวนการวิจัยสำหรับนักวิจัยมืออาชีพ (Research Process for Professional Researchers)**. ชลบุรี: เอ.พี. บลูปริ้นท์.

มนรัตน์ แก้วเกิด. (2562). **กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัชราภรณ์ อมรศักดิ์. (2563). **นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการนำสะเต็มศึกษาไปใช้ในชีวิตจริง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศศิกิติยา เทพเสนา. (2564). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดทักษะการเป็น ผู้ประกอบการนวัตกรรม.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สายถวิล แซ่ฮ่ำ. (2564). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความกล้าหาญอดทน: พลังของความใฝ่ฝันและความบากบั่นพากเพียร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562).** กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย.

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563**). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564–2565**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560–2579.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **สภาวะการศึกษาไทยปี 2560/2561 ฐานข้อมูลกับการบรรลุตามเป้าหมายแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560–2579.** กรุงเทพมหานคร:บริษัท 21 เซ็นจูรี่จำกัด.

สำนักงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 3. (2562). **รายงานผลการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานตามพระบรมรา โชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติในพื้นที่ สำนักงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 3.** ราชบุรี: สำนักงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 3.

สำนักงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 3. (2563). **รายงานผลการดำเนินงานโครงการสร้างและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามรอยยุคลบาทด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำนักงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563.** ราชบุรี: สำนักงานศึกษาธิการภาค 3.

สำนักงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 3. (2564). **รายงานผลการดำเนินงานโครงการสร้างและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามรอยยุคลบาทด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำนักงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564.** ราชบุรี: สำนักงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 3.

สุกัญญา แช่มช้อย. (2565). **การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาติ หูทิพย์, พิภพ วชังเงิน และทนง ทองภูเบศร์. (2566). *กรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดเชิงนวัตกรรม*. **Journal of Administrative and Management Innovation,** 11(1), 95–103.

อนุวัติ คูณแก้ว. (2562). **สถิติเพื่อการวิจัย.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรรัตน์ ศรีพอ. (2561). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิด ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อานนท์ ธิติคุณากร. (2562). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาทักษะสำหรับเศรษฐกิจสีเขียว.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารีย์วรรณ สุทธิพงศ์พันธ์. (2560). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าตามแนวคิดคุณลักษณะความเป็นผู้นำทางทหารและความมั่นคงของชาติในศตวรรษที่ 21.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิฏฐิรา ทรงกิติพิศาล. (2563). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการ.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Inga, E., Inga, J., Cárdenas, J., & Cárdenas, J. (2021). **Planning and Strategic Management of Higher Education Considering the Vision of Latin America**. Education Sciences, 11(188), 1-15.